DODATEK Tygodniowy.

Nro. 28. Dnia 26. Czerwca 1852.

Fundacye stypendyów galicyjskich.

(Ob. Dod. tyg. N. 9.)

Uzupełniając podany w poprzedzających artykułach wykaz istniejących dla naszego kraju koronnego fundacyi stypendyów, dodajemy do orzeczonych już poprzednio fundacyi Głowińskiego, Zawadzkiego, Russyan-Mateczyńskiego, Potockiego i takzwanéj fundacyi extrakordonalnéj, wykaz owych dwudziestu-sześciu fundacyi stypendyalnych, które lubo stanowią fundusz ogólny stypendyów galicyjskich, w części jednak lub dopiero zaprowadzić sie mają, lub też inne otrzymały przeznaczenie. Te fundacye tudzież ich rozwój, przeznaczenie i środki funduszowe są następujące:

1. Fundacya Eichhorna.

W. Franciszek Eichhorn, dziedzic Wołczkowiec w obwodzie kołomyjskim, ofiarował w r. 1817 administracyi państwa kapitał 2000 złr. W. W. na ten cel, aby go korzystnie ulokowano, a roczne procenta w sumie 100 złr. w. w. użyte zostały na stypendyum dla kandydata medycyny. Według listu fundacyjnego téj przez Najjaśniejszego pana przyzwolonej fundacyi pobiérać może to stypendyum tylko rodowity Galicyanin, który albo zamierza poświęcić się nauce medycyny na jednym z uniwersytetów austryackich albo już rzeczywiście téj nauce się oddaje. Prawo prezentacyi przysłuża fundatorowi i jego męskim potomkom, a po ich śmierci przechodzi na Stany krajowe.

W roku 1842 przy sposobności uprożnienia tego stypendyum wyraził fundator życzenie, aby przez jakiś czas wstrzymano nadanie tego stypendyum, a to dla przyzbierania i skapitalizowania procentów i uzyskania tym sposobem znaczniejszéj sumy, któraby jako stypendyum przyszłemu stypendyście lepsze zapewniła utrzymanie. W. Franciszek Eichhorn oświadczył później, aby się tak długo wstrzymać z udzielaniem stypendyum jego imienia, dopóki kapitał fundacyjny niewzrośnie w sumę przynoszącą roczny dochód 120 złr. m. k. Przez wstrzymanie się udzielania tego stypendyum na które rząd zezwolił, pomnożył się już pierwotny majątek téj fundacyi na blisko 2400 złr. m. k. (po większéj części w obligacyach państwa z roczną prowizyą 102 złr. 48 kr. m. k.); niebawem więc ta fundacya odpowie powołaniu fundatora.

2. Fundacya Hauer'a.

Dla uczczenia pamiątki zmarłego galicyjskiego gubernatora barona Hauer i w chęci przytem połączyć instytut dobroczynny, kazał były starosta obwodowy w Galicyi Jp. Kazimierz Milbacher litografować wizerunek zmarłego, przeznaczając sumę zebrać się mającą z sprzedaży tych obrazów na założenie stypendyum dla jednego z uczęszczających do szkół syna urzędnika galicyjskiego. Jakoż zebrano rzeczywiście z sprzedaży tych obrazów sumę 1377 złr. m. k., która na procenta ulokowana, czyni rocznie 61 złr. m. k.

Według potwierdzonego przez N. pana listu fundacyjnego nosi ta fundacya nazwę: „fundacyi stypendyalnéj barona Hauera," a uczeń ubiegający się o stypendyum téj fundacyi ma być ukończonym gymnazyalistą i przynajmniéj z niektórych przedmiotów mieć klasę odznaczającą. Uczeń pobiéra tak długo to stypendyum, dopóki uczęszcza na filozofię, prawo lub medycynę z dobrym postępem; a nadto pół roku po ukończonych naukach szkolnych zostaje w używaniu tego stypendyum. Prawo udzielania tego stypendyum przysłuża zawsze gubernatorowi Galicyi.

3. Fundacya Janowskiego.

Ś.p. Floryan Amandus Janowski, biskup tarnowski, przeznaczył mocą kodycylu z dnia 29. października 1799, sumę 6000 złp., aby z procentów tego kapitału utrzymano dwóch ubogich uczniów w gymnazyum tarnowskiem, bez względu na to czyli są szlacheckiego rodu lub nie, jeżeli się tylko odznaczają zdolnością i dobremi obyczajami. Fundator włożył na pobierających jego stypendyum uczniów gymnazyalnych obowiązek, uczęszczać w niedzielę i święta na kazanie i na sumę w katedrze tarnowskiéj, i za duszę fundatora odmawiać modlitwę.

Według listu fundacyjnego odnoszącego się do téj fundacyi, wynosi każde z tych dwóch przez biskupa Janowskiego założonych stypendyów 57 złr. 30 kr. m.k., które się nadają ciągle uczniom tarnowskiego gymnazyum, aż do ukończenia nauk gymnazyalnych w Tarnowie. Stosownie do listu fundacyjnego ma grem[ium] nauczycielskie przy gymnazyum tarnowskiem prawo proponowania kandydatów a prawo nadawania przysłuża władzy krajowéj.

4. Szlachecka fundacya rzeszowska.

Chcąc uświetnić uroczystość urodzin ś.p. cesarza Franciszka, złożyła szlachta rzeszowskiego obwodu w r. 1832 na cel dobroczynny przez rząd oznaczyć się mający 1460 złr. 10 kr. m.k., którą-to kwotę Jego ces. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 1. kwietnia 1842 przeznaczyć raczył na stypendyum dla jednego z uczących się synów ubogiéj szlachty rzeszowskiego obwodu.

Według listu fundacyjnego, mają procenta tego korzystnie ulokowanego kapitału udzielane być jako stypendyum jednemu z ubogiéj uczącej się młodzieży szlacheckiéj obwodu rzeszowskiego, który ukończył szkoły normalne i przynajmniéj pierwszą otrzymał klasę z obyczajów i ze wszys kich przedmiotów naukowych. Stypendysta zaś ma tak długo pobiérać to stypendyum, dopóki publicznie uczęszcza na nauki gymnazyalne, filozoficzne, a potém prawa lub medycyny, a odznacza się przytem dobremi obyczajami i odpowiednym postępem w naukach.

Prawo propozycyi kandydatów do tego stypendyum przysłuża starości obwodu rzeszowskiego, a prawo nadania władzy krajowéj. Przez korzystne ulokowanie interkalaryów téj fundacyi zdołano rzeszowskie stypendyum szlacheckie, które pierwotnie tylko 80 złr. m.k. wynosiło, powiększyć w roku bieżącym na 100 złr. m. k.

(D. c. n.)

Gorzelnie i produkcya wódki z kwietnia r. b. w Galicyi, w Krakowskiem i na Bukowinie.

Lubo w porównaniu z miesiącem marca (Ob. Nr. 100 Gaz. lwow. z 1. maja 1852) produkcya zacieru a tem samem wódki jak zwykle ku wiosnie, — gdzie w części zasoby już są wyczerpane, wypas wołów skończony, i prace rolne się rozpoczynają, — zmniejszyć się musiały, a zmniejszyły w kwietniu o 165 gorzelń i 345.196$^{33}/_{40}$ wiader zacieru; zawsze jednak kwiecień roku bieżącego nierównie był wydatniejszym od kwietnia roku zeszłego, bo dostarczył 189.571$^{10}/_{40}$ wiader zacieru więcéj, chociaż 8 gorzelni mniéj o tym czasie tego roku było w zajęciu. Osobna rubryka w wykazie poniżej okazuje, gdzie w którym okręgu administracyjnym mniéj albo więcéj zacieru produkowano, i jaki stosunek zachodził co do ilości samych gorzelni w zestawieniu z kwietniem roku poprzedzającego. Najwydatniejszym okazał się okręg tarnopolski, utrzymał 18 gorzelń zwyż, i nadto produkował 85.790 wiader zacieru więcéj w tym roku niż w przeszłym; podobnie miały więcéj: Stanisławów 10, Złoczów 9, Żółkiew 7, Przemyśl 1, Brzeżany 5 gorzelni, zato też razem dostar-

czyły 211.297 wiader zacieru więcej w tym roku. Pomyślnie także udawała się produkcya na Bukowinie, bo chociaż na kwiecień zamknęła 8 gorzelni, powiększył się przecież mimo tego wydatek o 32.783$^{10}/_{40}$ wiader zacieru. W okręgu lwowskim ustała 1 gorzelnia, i wydatek tu zmniejszył się o 4562 wiader; ale okręg stryjski przy tej samej ilości gorzelni wydał 13,622 wiader zacieru więcej, jak to w zestawieniu następujący wykaz przedstawia:

Nr.	Okreg kameralny	Liczba gorzelni	Wydatek wiader zacieru	Liczba gorzelni	Wydatek wiader zacieru	Zestawienie w kwietniu 1852			
						Zajętych gorzelni		Wydatku wiader zacieru	
		w kwietniu 1852		w kwietniu 1851		więcej	mniéj	więcej	mniéj
1	Wadowice	10	4910$^{20}/_{40}$	21	22774	—	11	—	17863$^{20}/_{40}$
2	Bochnia	2	2169$^{20}/_{40}$	3	1705$^{20}/_{40}$	—	1	464	—
3	Tarnów	5	4938	19	16661	—	14	—	11723
4	Nowy Sącz	2	381	6	1930	—	4	—	1549
5	Jasło	1	585	8	2696	—	7	—	2111
6	Sambor	11	36083	13	33039^{20}/..	—	2	3043^{20}/..	—
7	Sanok	12	13111	15	14436	—	3	—	1325
8	Rzeszow	18	12987	33	43946^{20}/..	—	15	—	30959^{20}/..
9	Przemyśl	24	45210	23	33446^{20}/..	1	—	11763^{20}/..	—
10	Żołkiew	39	88067^{20}/..	32	63291	7	—	24776^{20}/..	—
11	Lwów	4	4666	5	9228	—	1	—	4562
12	Stryj	21	71060	21	57438	—	—	13622	—
13	Brody	48	115873	39	74091	9	—	41782	—
14	Brzezany	41	105718	36	84060	5	—	21658	—
15	Stanisławów	85	113676^{20}/..	75	99376	10	—	14300^{20}/..	—
16	Tarnopol	104	339953	86	274163	18	—	85790	—
17	Kołomyja	145	66279 ^{8}/..	113	55052^{28}/..	14	—	11226^{20}/..	—
18	Czerniowce	98	197601^{10}/..	106	164718	—	8	32783^{10}/.	—
19	Kraków	3	2076	9	3621^{20}/..	—	6	—	1545^{20}/..
	W ogóle	673	1245245$^{18}/_{40}$	681	1055674$^{6}/_{40}$	—	8	189571$^{10}/_{40}$	—

Browary i produkcya piwa z kwietnia r. b. w Galicyi, w Krakowie i na Bukowinie.

(Ob. Nr. 102 Gazety lwows. z d. 4. maja 1852.)

Równie jak przy gorzelniach ustawała w miesiącu kwietniu także i produkcya piwa, a ilość zamkniętych na kwiecień browarów wynosiła 31. Mianowicie zamknięto w okręgu tarnowskim i rzeszowskim po 5, w żołkiewskim 4, w samborskim i w sanockim po 3; w stanisławowskim, kołomyjskim i bocheńskim po 2; a po 1 browarze zamknięto w okręgach: sandeckim, przemyskim, lwowskim brodzkim i tarnopolskim; lecz zato otwarto nowe browary w wadowickim 2, a w jasielskim 4. Ale chociaż tyle browarów ustało, zawsze jednak stosunek produkcyi pozostałych, z produkcyą w roku upłynionym 1851 z kwietnia jest pomyślniejszy, gdyż przynosi 10.207$^{24}/_{40}$ wiader piwa na tę porę więcej niż było wtedy, jak to z następującego wykazu się przedstawia.

Nr.	Okręg kameralny	Liczba browarów	Wywarzono wiadr piwa	Liczba browarów	Wywarzono wiader piwa	Zestawienie w kwietniu 1852			
						Zajętych browarów		Wydatku wiader piwa	
		w Kwietniu 1852		w kwietniu 1851		więcej	mniéj	więcej	mniéj
1	Wadowice	16	3808	16	4572	—	—	--	764
2	Bochnia	17	3415$^{26}/_{40}$	18	3912$^{37}/_{40}$	—	1	—	497$^{11}/_{40}$
3	Tarnow	14	807	21	2007^{17}/..	—	7	—	1200^{17}/..
4	Nowy Sącz	15	750 ^{4}/..	17	1482^{26}/..	—	2	—	732^{22}/..
5	Jasło	13	661 ^{2}/..	22	1468^{19}/..	—	9	—	807^{17}/..
6	Sambor	7	1451^{20}/..	10	2448	—	3	—	996^{20}/..
7	Sanok	13	640^{20}/..	16	1258^{38}/..	—	3	—	618^{12}/..
8	Rzeszów	24	2389^{35}/..	28	4229	—	4	—	1839 ^{5}/..
9	Przemyśl	17	2326	21	4707	—	4	—	2381
10	Żołkiew	17	2476	19	3748^{13}/..	—	2	—	1272^{13}/..
11	Lwów	9	2690^{26}/..	10	3258^{38}/..	—	1	—	568^{12}/..
12	Stryj	12	2475^{26}/..	12	3043^{20}/..	—	—	—	567^{32}/..
13	Brody	26	4160^{31}/.	24	5451^{16}/..	2	—	—	1290^{25}/..
14	Brzeżany	16	2159	14	2629^{19}/..	2	—	—	470^{19}/..
15	Stanisławów	14	3318^{20}/..	15	4306^{20}/..	—	1	—	988
16	Tarnopol	24	3367^{20}/..	23	3339^{38}/..	1	—	27^{22}/..	—
17	Kołomyja	8	1573 ^{6}/..	8	1436^{16}/..	—	—	136^{30}/..	—
18	Czerniowce	22	4247 ^{5}/..	19	4904^{12}/..	3	—	—	657 ^{7}/..
19	Kraków	8	637 ^{2}/..	8	938	—	—	—	300^{38}/..
	Razem	292	43355 $^{5}/_{40}$	321	59143 $^{9}/_{40}$	—	29	—	15788 ^{4}/..
	Produkcya w mieście:								
	Lwów	11	5541^{24}/..	12	5374^{25}/..	—	—	166^{39}/..	—
	Kraków	10	2596 ^{4}/..	9	3273^{10}/..	—	—	—	677 ^{6}/..
	W ogóle	21	8137^{28}/..	21	8647	—	—	—	510 ^{7}/..
	Suma	313	51492^{33}/..	342	67791^{4}/..	—	29	—	16298^{11}/..

Wiadomości historyczne do dziejów literatury polskiéj. Ossolińskiego.

(Obacz Nr. 1, 2, 12, 17, 18, 20, 22, 23 i 25 Dodatku tygodniowego.)

Stanisław Lutomirski.

Proboszcz w Koninie i Tuszynie *a)* sekretarz królewski; po rezygnacyi kanonii przemyślskiéj przez Jana Drohojewskiego, biskupa chełmskiego, nominata Kujawskiego, objął ją 18. stycznia 1551. *b)* Brat jego Jan był kasztelanem rawskim, potém sieradzkim. Podskarbim nadwornym, starostą łęczyckim i radomskim. *c)* Drugi Michał podkomorzym dobrzyńskim. *d)* Samemu też Stanisławowi, jako niektórzy twierdzą, zanosiło się na najpierwszą, to jest, prymasowską godność. Atoli wszystkich tych pożytków i nadziei odstąpił, odmieniając wiarę. *e)* Biskup przemyślski Dziaduski widząc już tak daleko posunioną jego zuchwałość, że z zdaniami swemi przeciwnemi prawowierności rzymskiéj, nawet na synodzie piotrkowskim śmiał się wręcz oświadczyć, wydał na niego wyrok, 4. kwietnia 1555. wyzuł go z prebend duchownych, wygnał z dyecezyi, książki przez niego pisane skazał na stos. *f)* Lutomirski odwoławszy się do prymasa, szedł na sprawę, niosąc pod pachą biblię, otoczony kilkuset przyjaciołmi; dlaczego nie był przypuszczony na zamek łowicki, a Prymas 19. kwietnia tegoż roku potwierdził piérwszy sąd. Wszakże on nie uległ pod klątwami, ale napisawszy swoje wyznanie wiary, posłał je królowi, i przedniejszym tak duchownym jak świeckim osobom, toż drukiem ogłosiwszy, spór przed publiczność wytoczył; potém przeszedł na kalwińskie. *g)* Gdy sprawował urząd seniora udziału pińczowskiego, owe sławne: *Theses de Deo Uno et Trino* w 20 punktach, które Alciat, jeden z biegusów włoskich, rozsiewających po świecie naukę przeciwko Trójcy, mając je od swego towarzysza Daryusza, podał był Prosperowi Prowannie dobra Rogów, zastawę od Stanisława Szafrańca trzymającemu, dostały się Lutomirskiemu do czytania tym sposobem, że Stanisław Budziński, naówczas gospodarstwem tegoż Prowanny zarządzający, zemknąwszy je ze stolika pana swego, podał mu przez ręce Jana Pustelnika, ministra zboru w Rogowie. 1) To pismo skutkowało na Lutomirskim: czemu i Węgierski poświadcza, przyczytując Włochom, że go przeciągnęli na aryaństwo. *h)* Utwierdzony w téj bezbożności przez Grzegorza Pauli, który na rozmowach w r. 1562 rogowskiéj i piotrkowskiéj podług Gomądza, wyższość Boga ojca nad syna przeciwko Sarnickiemu utrzymywał: *i)* po téj ostatniéj oświadczył się za tą stroną; 2) zaczem zaraz następującego roku oparł się Synodowi, przez Sarnickiego pokątnie do Krakowa na 14. maja zebranemu; a ponieważ superintendent Małopolski Felix Kruciger nieco wcześniéj był umarł, przeto będąc seniorem wydziału pińczowskiego, z urzędu swego, jak mówi Lubieniecki, rozpisał listy przeciwko pomienionéj schadzce datowane z Krakowa, piérwszy 17. maja, drugi 20. gdzie nie bierze innego tytułu, jak seniora *Tractus Pinczoviensis*, sługi i słowa bożego i sekretarza królewskiego. *k)* Mylą się więc Węgierski *l)* i za nim Luterbach, *m)* iżby na superintendencyę wydziału małopolskiego postąpił był na synodzie kujawskim 9. maja 1558, przydany Janowi Łaskiemu i Felixowi Krucigerowi; równie Jan Stoiński twierdząc, iż na synodzie pinczowskim uznany został superintendentem małopolskim, niebywszy dotąd tylko pińczowskim. *n)* Nie tłómaczy się dokładnie i Sandiusz ogólnym wyrazem, że tę godność otrzymał po śmierci Crucigera. *o)* Oprócz tego Węgierski chybia jeszcze zaciągając go w poczet superintendentów nierozdzielnéj reformy; pobija się zaś sam, ponieważ początek superintendencyi Sarnickiego w małéj Polszcze kładzie od śmierci Krucigera r. 1563. *p)* Wszakże gdy niemal téj saméj chwili Lutrzy i Kalwini za powodem Sarnickiego odszczepili się od Anti-Trinitaryuszów, Lutomirski u tych godność superintendenta otrzymał.

Za wspomnionemi jego listami, odprawił się w Mordach na pograniczu Litwy i Podlasia, miasteczku dziedzicznem Mikołaja Radziwiłła, wojewody wileńskiego, synod Antitrinitarzów 6. czerwca także roku 1563, na którym artykuł o Trójcy naganiono i za nieobjawiony uznano, acz przez wzgląd na wielu jeszcze przy nim obstających uchelenie jego wyraźne do dalszego czasu odłożono. *q)* Zachodził i inny spór o chrzcie niemowląt, który ze szczególniejszą zapalczywością toczyli między sobą Marcin Czechowicz i Mikołaj Wędrogowski tak dalece, że sam zbór wileński żądał po Lutomirskim nowego synodu dla zagrodzenia dalszemu zgorszeniu. Jakoż w roku 1565. złożył ich dwa, piérwszy w Rzczinach na dzień 10. czerwca, drugi w Węgrowie na 25. grudnia. Obydwa nieprzeciety ostatecznie wątpliwości ani o Trójcy, ani względem chrztu, zostawując osobliwie co do drugiego, każdemu własne przekonanie, a Czechowiczowi i Wędrogowskiemu nakazując przeprosić się. Uchwały tych synodów podpisał Lutomirski jako superintendent. *r)*

Na rozmowie z Kalwinami podczas sejmu piotrkowskiego r. 1566 o przedwieczności syna Bożego i wierze w Trójcę zasadzonéj na objawieniu Bożem, oraz stałém przyznawaniu powszechnego kościoła, należał Lutomirski do Anti-Trinitariuszów. *s)* Tym sposobem krok za krokiem brnął w ich błędy, przybierając jedne do drugich, aż się nakoniec we wszystkich ochynął, co Lubieniecki przy okazyi Synodu łańcuckiego pod r. 1565 temi wyrazami zaświadcza: „Długo i opornie opierawszy się prawdzie, nakoniec się jéj poddał, pamiętny przykładu Stanisława Orzechowskiego, który także z teściem jego Janem Łaskim opornie i żwawo ścierawszy się, dopiero aż przy pożegnaniu temi słowy: M ę ż u B o ż y, p o d a j ę ć s k r ę p o w a n ą d ł o ń 3) wyznał się być przekonanym:“ Sandius zaś i wyłuszcza, że najpóźniéj ugrzązł w mniemanie przeciwko przedwiecznemu jestestwu Chrystusa. Albowiem przytaczając jego list z r. 1566, wzywający Marcina Czechowicza na synod do Brzezin, gdzie miano rozwiązywać wątpliwość, czyli Chrystus dopiero od wcielenia swego być zaczął, czyli był od wieków: przydaje, iż sam Lutomirski, nierychło przypisał się do zdania tych, którzy zaprzeczali Chrystusowi dwóch natur, nie przyznając innego Chrystusa jak człowieka. Poparcie piérwszego kacerskiego wyznania, które Lutomirski wydał w Królewcu r. 1556. dziś niezmiernie rzadkie dla tego, że nigdy nie było przedrukowane, całkiem jest w duchu luterskim, Ringeltaube i Bock dokładnie go wyczerpnęli. 4) Dzieło, które to poprzedziło i było palone w Przemyślu 1555, nie mogłem żadnym sposobem wyśledzić, ani więcéj o nim zasięgnąć wiadomości. Pisma jego aryańskie są listy pasterskie, które jako superintendent wydawał; także rozprawy w różnych materyach kontrowersyjnych między swemi, jakoto o chrzcie niemowląt, sprawowaniu urzędów świeckich, wolności używania broni, które zachowane zostały w różnych zbiorach. Umarł Lutomirski r. 1575. *t)* Miał za sobą córkę jedynaczkę sławnego Jana Łaskiego. *u)*

---

a) Biel. kron. pag. 544.
b) Allemb. Act. Mss. Diaec. Prem.
c) Vind. Unit. in Bibl. Anti Trin. pag. 282.
d) Tego Niesiecki w koronie Tom. III. pag. 189. kładzie bratem poprzedzającego Jana: nie wiedział zaś, że trzecim był Stanisław, którego Bielski mianuje bez żadnego oznaczenia.
e) Bibl. Anti Trin. pag. 42. Histoire du Socinian. pag. 267. Lauter. Ariano. Socin. pag. 131. Bock Hist. Ant. Trin. T. I. p. 459. Te wszystkie świadectwa wspierają się szczególnie na Sandiuszowém, który ledwo tyle mógł się wyrazić, że Lutomirski miał prawo tuszyć sobie dojść kiedyś do prymaskiéj dostojności, a oczewiście przesadził, pisząc go arcybiskupem gnieźnieńskim mianowanym: Imo et Archiepiscopus Gnesnensis designatus.
f) Allemb. ut sup.
g) Friese Beyträge zu d. Reform. Gesch. T. II. pag. 242.
h) Pertractus ab Italis quibusdam opiniones Arii sequentibus in diversam de tribus in una Dei essentia personis sententiam abiit. Hist. Eccl. Slav. pag. 413.
i) Lubienec: ut sup. pag. 133 — 142 It. pag. 152.
k) Obydwa, przytacza Lubien: Hist. Ref. Pol. pag. 161 — 167.
l) Hist. Eccl. Slav. p. 413.
m) Ariano Socinis pag. 132.
n) In Epitome Hist. Orig. Unitariorum in Polon. ad cal. Bibl. Anti Trinit. pag. 185.
o) Bibl. A. T. pag. 42.
p) ut sup.
q) Vocabulum Trinitatis etsi non omnino rejicere potuimus, propter aliquos infirmiores, maxima tamen ex parte, praesenti abusu illud purgavimus, ut nunc utpote verbum hominis et non divinum, minus valoris quam antea, apud multos obtinuerit. Z listu Synodu do Wojewody Radziwiłła Lubieniecki Histor. Refor. Pol. pag. 167.
r) Lubien. ut sup. pag. 175 — 184.
s) Rescii Athei et Phal. pag. 145. Lubieniec ut sup. p. 201.
t) Tries. Beytr. T. II. pag. 242.
u) Eras Otvinovius in Heroib. Christ. T. II. apud Węgier. Hist. Eccl. Salv. Refor. pag. 536.

P r z y p i s y:

1) *Quomodo semen veritatis ex Italia in Moraviam fuerit translatum, libro superiore diximus. Erant inter illos pios Italos, qui solum verterant,* ***D a r i u s e t A l c i a t u s****; quorum iste ab illo acceptas theses prope viginti de Deo trino et uno ad amicum et popularem suum* ***P r o s p e r u m P r o v a n a m****, qui praedium* ***S a f r a n e c i i R o g o v i a n u m****, in quo con-*

ventum pium Anno 1562. celebratum diximus, jure hypothece obtinuerat. Has cum aliquando lectas in mensa reliquisset. Stanislaus Budzinius celebris ille Chronographus Ecclesiasticus, cujus ductum in multis hic sequimur, Provanae familiaris et praedii Administrator, in eas incidit, easque perlectas Joanni Pustelnico verbi ibidem ministro legendas tradidit. Is mox copiam earum Stanislao Lutomirscio, tractus Pinczowiensis Seniori, paulopost Superintendenti, fecit. Inter haec Budzinius facti obliVisci: Provana theses quaerere, his non inventis dolere: cognito Budzinii facto, indignari, irasci: Lutomirscius et Pustelnicus theses cum aliis communicare: hinc magna de Trinitate certamina oriri: Gregorius Pauli inter haec, ut diximus, Patris praeeminentiam Cracoviae docere: Sarnicius ambitionis aestro percitus per cuniculos et mox aperta vi domi, et apud Helvetios quaesita, Gregorium aggredi: Patronos, ut sententiae Gregorii faventes ministros pellant, et alios a se commendatos eis sufficiant, orare, instare: ita rem Ecclesiae praecipiti consilio magis magisque turbare. Lubien: Hist. Ref. Pol. p. 158. Bock przytaczając to miejsce Lubienieckiego przydaje, iż z niego jasno się pokazuje, że Lutomirski jeszcze przed Grzegorzem Paulim zaczerpnął był Antitrinitarskich błędów, a gdy ten zaczął je rozgłaszać, znalazł się do popierania go gotowym. Hist. Anti Trin. T. I. P. I. p. 460.

2) *Quaesitus tamen dissidio color, et indictum ididem colloquium. Cujus is eventus fuit, ut praeter Joannem Niemojevium Judicem terrestrem Inovladislaviensem, Hieronymum Philippovium, Joannem Casanovium aliosque viros nobiles, Stanislaus Lutomirscius, vir itidem nobili genere ortus, sed in sacrum ordinem tam in Papatu, quam in Christi Ecclesia cooptatus, Senior Pinczowiensis, Martinus Crovicius, Stanislaus Paclesius, Gregorius Schomanus, et alii, causam meliorem cum Gregorio tutandam in se susceperint. — Lubie ut sup. pag. 152.*

3) *Stanislaus Lutomirscius diu multumque veritati reluctatus tandem ei victus dedit manus, memor exempli Stanislai Onichovi, qui etiam postquam diu et acriter Joanni Lasco, ejus socero restiterat, tandem publice his verbis ei valedixit. Has victas, vir dei, tibi porrigo manus. Lubien. Hist. Ref. pag. 215. In Synodo Brzezinensi, quae tamen postea certis de causis vilata fuit, etiam de filio Dei colloquium instituendum erat cum aliquibus fratribus, qui negabant ante Christum hominem ullum fuisse, nec agnoscebant duas in ipso naturas, quorum sententiam Lutomirscius etiam post multas fluctuationes tandem amplexus ac professus est. Sand. Bibl. Ant. Trin. pag. 43. Cf. etiam Lamy Hist. du Socinian. pag. 268.*

4) *Confessio, to jest: wyznanie wiary Chrześciańskiéj Jego królewskiéj miłości Panom a radom koronnym księdzu Arcybiskupowi Gnieznieńskiemu i wszem Biskupom Polskim, przez księdza Stanisława Lutomirskiego podana. Przez które wyznanie, jako niesłusznie jest (oprócz wszelakiéj nauki słowa Bożego.) Kacerzem osądzon, każdy tu obacz. Psalm II. (10, 11, 12.) Drukowano w Królewcu Pruskim przez Jana Daubmana R. P. 1556. 4. Obiecad I. i arkuszy 8, zaczyna się to dzieło od listu do króla, za którym następuje drugi do Arcybiskupa i Biskupów pod dniem 25. sierpnia 1554. potem zaś przedmowa czyli wstęp z spisem XXIV Artykułów. Z tych pierwszą część traktują o słowie Bożem, o pismach OO. śś. o koncyliach, o kościele, o jego nauczycielach, o następcach Apostołów, siódmy zawiera samo wyznanie wiary, w resztujących siedemnastu roztrząsają się materye o grzechu, poprawie, pokucie, ś. ewangelii, o usprawiedliwieniu, sakramentach, wzywaniu śś., Modlitwie za zmarłych, wyrokach ludzkich, obrazach, mszy, czyśccu, urzędzie politycznym. Po zamknięciu dzieła dodany jest dekret Arcybiskupi w łacińskim języku przeciw autorowi 5. kwietnia 1555 zapadły z uwagami nad nim.*

Glewo. R. 1220.

Wojewoda godzi spierająeych się o własność majętności.

Jn nomine Patris et filii et spiritus sancti. Anno ab incarnacione d(omi)ni n(ost)ri... n xri (Christi) **Millesimo· ducentesimo· uicesimo·** Judicante marco palatino cracouien(si). Mota fuit questio d(omi)no nicolao filio polanini. et fratris suo Joh(ann)i a comite budiuoyo. cu(m) filiis suis· sup(er) pat(ri)monio ei(us). q(uo)d **Glewo** nu(n)cupatur. q(uo)d pat(er) ei(us) polanin(us) bone memorie. a comite vison· iure heredi|tario emerat. et quiete possederat. ex eo uidelicet q(uo)d comes budiuoy dicebat se non int(er)fuisse dicte uendicioni cui tamen| martin(us) pat(er). poznani int(er)fuerat et consenserat. Sup(er) q(ua) questione cu(m) satis fuisset disceptatum. Comes budiuoy considera(n)s ius | suum debile maxime quia d(omi)n(u)s Nicolaus se p(rae)scripc(i)one tuebatur· palatino eciam p(rae)nominato se p(ro)p(ter) bonum pacis int(er)pone(n)te| confesus e(st) p(rae)sente posnano p(rae)nominati martini filio· uendic(i)onem et emc(i)onem hereditariam d(omi)no nicolao· et omni iuri petendi | cedens. cu(m) filiis suis· omnib(us) excepc(i)onib(us) renu(n)ciauit· obligans se posnano sufficient(er) responsurum si quid inposterum d(omi)no. N(icolao) | sup(er) hoc moueret quesitionis· p(ost) q(u)o facto d(omi)n(u)s nicolaus ut omnem extingueret acc(i)onem decem marcas puri argenti dedit Bu|diuoyo· et filiis ei(us) duodecim ulnas de bruneta. Et ne hec transacc(i)o posteris uertatur indubiu(m) ambo p(rae)sentib(us) sigillis hoc sc(ri)ptu(m). | postulaueru(n)t communiri. Nomina au(tem) testium su(n)t hec. Ip(s)e palatin(us) Marcus. Budiuoy heres cu(m) duob(us) filiis. Stres et uison· | p(re)tslau t(ri)bun(us). Racibor filius· alb(er)ti Poman(us). filius d(er)isic(ra)i. Andreas filius fulconis. Martin(us). Lucnsonic. borislau· thezaurarius· | Michael filius petreconis. Radauan(us) fili(us). Bodeporii. Boguslau(us) filiu(s) ramoldi· petrus. villic(us). Getco. subcamerarius ducis. petru(s) | rsucouic. Ben(di)c(tus) filius poloni Miloslau(us). Jsti fueru(n)t c(um) palatino. Jsti u(er)o in capitulo. D(omi)n(u)s petrus· decan(us). M(agis)t(er) Ben(edi)ct(us). Boman· | ermann(us) custos. troian. Gaudenci(us). Robert. Stephan. Sdislau. Martin(us). Alexander. Siluest. Laurenci(us). henric(us). Blazeus. | Jacobus.

W imię Ojca i Syna i Ducha świętego. Roku od wcielenia Pana naszego Jezusa Chrystusa **Tysiącznego Dwusetnego Dwudziestego.** *Za sędztwa Marka wojewody krakowskiego wytoczył komes Budziwój z synami swymi panu Mikołajowi synowi Polanina i bratu jego Janowi sprawę o ojcowiznę jego,* **Glewo** *zwaną, którą szczęsnej pamięci ojciec jego Polanin od komesa Wyzona prawem dziedzicznem kupił i spokojnie posiadał, a to z tego powodu, iż komes Budziwoj utrzymywał, że niebył obecnym przy rzeczonej przedaży, przy któréj wszakże Marcin ojciec Posnana przytomnym był i na nią zgodził się. Którą-to sprawę gdy dostatecznie rozpoznano, komes Budziwój uważając prawo swoje za wątłe, zwłaszcza ponieważ pan Mikołaj przedawnieniem się zasłaniał, a przerzeczony wojewoda dla dobra pokoju godził, przyznał przedaż i kupno dziedziczne panu Mikołajowi w obecności Posnana, syna pomienionego Marcina, a odstępując od wszelkich roszczeń, wyrzekł się z synami swoimi zupełnie czynienia zarzutów, poręczając się dostatecznie Posnanowi za odpowiedzialność, gdyby kiedy panu Mikołajowi o to jaką sprawę wytoczył. Poczem pan Mikołaj, aby znieść wszelki pozew, dał Budziwojowi dziesięć grzywien czystego srebra, a synom jego dwanaście łokci brunety. Aby zaś tego układu w wątpliwość potomności nie podano, żądali obadwa, aby to pismo pieczęciami niniejszemi potwierdzone było. Imiona zaś świadków są te: Sam wojewoda Marek, Budziwoj z dwoma synami Strzeziem i Wyżonem, Przedsław wojski, Racibor syn Wojciecha, Doman syn Dzierżykraja, Andrzej syn Pełki, Marcin Łukszowic, Borysław skarbnik, Michał syn Piotrka, Radawan syn Bodepora, Bogusław syn Ramolda, Piotr włodarz, Gietko podkomorzy książęcia, Piotr Rzukowic, Benedykt syn Polaka, Miłosław. Ci byli z wojewodą, owi zaś w kapitule: ksiądz Piotr dziekan, magister Benedykt, Doman, Herman kustosz, Trojan, Gaudenty, Robert, Szczepan, Zdzisław, Marcin, Aleksander, Sylwester, Wawrzyniec, Henryk, Błażej, Jakób.*

Pierwot tego aktu zgorzał w r. 1848 w książnicy uniwersyteckiéj.

Lwów 20go czerwca 1852. W. F.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.